

Naisten perhe- ja yhteiskunta-aseman vaikutukset muuttoliikkeisiin

Havannan yliopistossa, Kuu-bassa, järjestettiin 12.11.–16.11.2001 neljäs kansainvälinen workshop liittyen naisten asemaan vuosituhaten vaihteessa. Workshopin oli kutsunut koolle Havannan yliopiston naistutkimuksen laitos suojelijanaan ja tukenaan Kuuban naisten liiton kansallinen johto. Osallistujia konferenssissa oli arviolta 200 henkeä maailman eri puolilta. Konferenssikielinä olivat espanja ja englantia. Konferenssin simultaanitulkkauksen suorittivat viimeisen opiskeluvuoden tulkkio-piskelijat osana opiskeluihinsa liittävää harjoituskurssia.

Konferenssin avajaistilaisuuden juhlapuheessa onniteltiin 80-vuotiasta Melba Hernández Rodríguez del Reytä, Kuuban naisten asemaa parantanutta kansallissankaritarta. Granma Melba, kuten häntä tuttavallisesti kutsuttiin, on toiminut vahvana naisena Fidel Castron kanssa yhteistoimin muun muassa vallankumouksen aikana. Hän on edesauttanut suvaitsevaisempaan ja tasa-arvoisempaan yhteiskuntamalliin siirtymistä Kuu-bassa ja luonut menestyvän ja vahvan vaikuttajanaisen mallin kuubalaisten sydämiin.

Osallistuin konferenssiin ”Gender and migratory processes” workshop-ryhmän perustamisen innoittamana. Halusin luoda kontakteja tämän erityisaiheen tutkijoihin ja keskustella aiheeseen liittyvistä teoreettisista malleista. Lisäksi koin konferenssin olevan oivallinen paikka tutustua laajemmin naisten yhteiskunnalliseen ase-

maan sekä heitä koskevaan tämän hetkiseen tutkimukseen. Sukupuolta ja muuttoliikkeitä koskeva ryhmä kutistui kuitenkin osallistujien peruuntumisen myötä kovin pieneksi. Audrey Kobayashi nosti esille kansainvälisen muuttoliikkeen synnyttämän monikansalaisuuden ja kansalaisyhteisöjen välisen problematiikan. Sonia Enjamio puolestaan korosti maastamuuton naisvaltaistumisen vaikutuksia ja Alicia Gonzáles kertoi Kuuban maastamuuton vaikutuksista naisten elämään. Elaine Levine kuvasi Väli-Amerikan maiden siirtolaisnaisten asemaa Yhdysvaltojen työmarkkinoilla sekä kertoi naisistuneen siirtolaisuuden vaikutuksista kotimaahan jäävien perheiden elämään. Maan sisäisten muuttoliikkeiden osalta minun esitykseni perheiden muuttopäätösten taustatekijöistä oli konferenssin ainokainen, mutta keskustelua herättävä.

Koska muuttoprosessit rakentuvat yhteiskunnan monisyisistä taustatekijöistä, sain paljon ajattelun aiheita muun muassa vahvasti esillä olleista perhedynamiikan ja sosioekonomisen aseman keskusteluista. Lisäksi konferenssin antina opin paljon naisten kansainvälisestä nykytilanteesta sekä havaitsin jälleen kerran ongelmien mitta-suhteiden eroavaisuudet niin sa-nottujen teollisuusmaiden ja kehittyvien maiden kansalaisten välillä. Naisten mahdollisuudet vaikuttaa politiikassa ja perheiden sisällä olivat kuitenkin kaikilla keskeisinä teemoina. Teoreettiset keskustelut

Ryhmä konferenssiin osallistuneita naisia. Kirjoittaja edessä vasemmalla.

keskittyivätkin pitkälti yksilötason vaikuttamisen mahdollisuuksien malleihin. Viisipäiväisen yhteistyöskentelyn tuloksena syntyi useita tutkijakontakteja eri tieteenalojen edustajien kesken. Osa kontakteista syntyi välikäsien kautta jopa henkilöihin, jotka eivät itse osallistuneet konferenssiin. Näin ollen keskustelu naisten vaikutusmahdollisuuksista perhe- ja yhteiskuntatasoilla jatkuu sähköpostien välityksellä myös muuttoliikkeiden osalta.

Yleisvaikutelmani Kuubasta on myönteinen. Yhteiskuntarakenne ei ole musta eikä valkoinen, vaan suvaitsevaisen ystävällinen. Arkipäivän hankaluuksista huolimatta, tai kenties juuri niiden ansiosta, ihmiset tuntuivat oivaltaneen onnen rakentuvan pienistä asioista.

Taru Järvinen